

РЕШЕНИЕ

**на Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности
за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на
докторска програма „Методика на обучението по биология“ от професионално
направление 1.3. Педагогика на обучението по... в Пловдивски университет „Паисий
Хилендарски“**

1.Хронология на процедурата:

Процедурата за програмна акредитация на докторска програма Методика на обучението по биология от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) е открита на заседание на Постоянната комисия по педагогически науки на 09.12.2014 г. /Протокол № 23 по искане на висшето училище (вх. № 840/26.11.2014 г.). Експертната група, утвърдена от Акредитационния съвет на 21.05.2015 г./Протокол № 14, извърши проверка на оценяваната институция в периода от 15.06.2015 г. до 17.06.2015 г.

На заседание, проведено на 06.10.2015 г. (Протокол № 17), на основание чл. 88а, ал. 4 от ЗВО и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на Комисията приеха доклада на експертната група.

2. Констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Препоръките от предходната акредитация са изпълнени.

Въз основа на изводите в доклада на експертната група Постоянната комисия направи следните констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

По сфера 1: „Образователна дейност“:

Оценка за съответствието по критерий 1.1: „Висшето училище провежда обучение в съответствие със съвременните тенденции в развитието на науката в областта на докторската програма“:

Обучението в докторската програма се осъществява по индивидуален учебен план, който се разработва по утвърден в обучаващото звено – катедра „Ботаника и Методика на обучението по биология“ и типов учебен план. В типовия учебен план липсва разграничаване на дисциплините на задължителни, избираеми и факултативни.

Темите на дисертационните трудове на докторантите са в областта на научната специалност „Методика на обучението по биология“.

През оценявания период са проведени 2 обучения на докторанти на самостоятелна подготовка и 2 успешни защиты на дисертационните им трудове. Обучаващото звено осъществява строг контрол при подготовката на докторантите.

Налице е **съществено съответствие** с изискванията на критерий 1.1.

Оценка за съответствието по критерий 1.2: „Подготовката на докторантите се осъществява в съответствие с действащото законодателство и в адекватни на докторската програма форми“:

Приемът на докторантите се осъществява в съответствие със ЗВО, ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Наредбата за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища, Правилника на ПУ „Паисий Хилендарски“, Правилник за развитие на академичния състав на ПУ „Паисий Хилендарски“, Критерии на Биологически факултет (БФ) на ПУ „Паисий Хилендарски“ по област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по....

Има несъответствие на типовия учебен план с макета на учебен план на ПУ „Паисий Хилендарски”. Обучението е организирано изцяло в избираеми дисциплини. Липсва разделяне на дисциплините на задължителни, избираеми и факултативни.

Прилагат се адекватни методи и форми за обучение на докторанти както и форми на контрол от страна на научния ръководител. Научният ръководител отговаря за цялостната подготовка на ръководените от него докторанти и съгласно утвърдени правила и процедури контролира и оценява изпълнението на индивидуалните планове. Докторантите се атестират ежегодно от катедрения съвет. Атестацията се утвърждава от Факултетния съвет на БФ.

Периодично катедреният съвет обсъжда учебната документация, свързана с докторската програма.

Обучението се осъществява при наличие на **съществено съответствие** с изискванията на критерий 1.2.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 1:

Обучението по докторска програма „Методика на обучението по биология” се реализира в съответствие със съвременните тенденции в развитието на науката „Методика на обучението по биология” и изискванията за висококачествена специализираща подготовка в областта на дидактиката на биологията. Формите и методите за подготовка на докторантите съответстват на съвременните постижения на науката и практиката.

Необходимо е привеждане на учебните планове в съответствие макета на учебен план на ПУ „Паисий Хилендарски” и обособяването на задължителни, избираеми и факултативни дисциплини.

По Сфера 2: „Академична среда, научен потенциал и научни резултати”:

Оценка за съответствието по критерий 2.1: “Подготовката на докторантите се осъществява от преподаватели с необходимия профил и с висока квалификация по научната специалност”:

В БФ на ПУ в катедра „Ботаника и Методика на обучението по биология”, администрираща докторската програма по „Методика на обучението по биология” работят общо 7 хабилитирани преподаватели (1 професор и 6-ма доценти) на ОТД.

Обучаващото звено разполага с 4 преподаватели в областта на докторската програма, от тях 3-ма са хабилитирани членове и един главен асистент доктор. Те имат необходимите компетентности и съответните научно-преподавателски интереси, за да бъдат научни ръководители на докторанти по докторската програма „Методика на обучението по биология”.

Преподавателите от катедра „Ботаника и Методика на обучението по биология” са утвърдени специалисти в съответните научни области. Експертната дейност и консултантските услуги, извършвани от преподавателите в докторската програма е на високо ниво.

Относителният дял на хабилитираните преподаватели на ОТД по докторската програма към общия брой хабилитирани преподаватели в катедра „Ботаника и Методика на обучението по биология” е 75%.

Относителният дял на докторантите по акредитираната докторска програма към общия брой на хабилитираните преподаватели с квалификация в областта на докторската програма е 66,67 %.

Осигурена е необходимата академична среда за осъществяване на обучението в докторската програма.

Постигнато е **пълно съответствие** с изискванията на критерий 2.1.

Оценка за съответствието по критерий 2.2: “Обучаващото звено има отчетливи резултати в научноизследователската дейност по специалността на докторската програма и в съответната образователна област”:

Налице е висока публикационна активност както на обучаващото звено, така също и на преподавателите с квалификация по докторската програма. Обемът и тематичната насоченост на публикациите на преподавателите по специалността на докторската програма напълно съответства на нейната специфика. Публикационната активност на преподавателите на ОТД с квалификация в областта на докторската програма по Методика на обучението по биология е обхваща: монографични издания – 1; учебници и учебни помагала – 3; статии в реферирани списания с IF/IR – 8; статии в реферирани списания без IF – 4; статии в други издания – 20.

Общият брой цитирания – 69 на публикациите на преподавателите се разпределя по следния начин: 62 са в национални издания и 7 в международни. Преподавателският състав е разпознаваем в академичните среди.

Високото качество на научната продукция се стимулира от приетите специфични изисквания за кадровото израстване на академичния състав, където са посочени специфични изисквания за определен брой публикации с импакт фактор.

Преподавателите на ОТД с квалификация в областта на докторската програма по „Методика на обучението по биология” имат участия в различни научни форуми в България и чужбина: 21 изнесени и публикувани доклади, от които: доклади от научни форуми с международно участие – 13, доклади от национални научни форуми – 8.

Преподавателите с квалификация в областта на докторската програма активно участват в различни научно-изследователски проекти: в международни – 2 бр., в национални – 7 бр. и във вътрешно-университетски – 7 бр.

Налице е **пълно съответствие** с критерий 2.2.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 2:

Осигурена е необходимата академична среда за осъществяване на обучението в докторската програма.

Членовете на академичния състав, осигуряващ обучението в докторската програма, имат отчетливи научни резултати на национално и международно ниво.

По Сфера 3: “Наличие на материални и информационни условия за продуктивни изследвания и творчески постижения по докторската програма”:

Оценка за съответствието по критерий 3.1: “Висшето училище или научната институция поддържа подходяща материално-техническа и информационна база за обучение по докторската програма”

Наличната материална база на БФ на ПУ и тази на катедра „Ботаника и Методика на обучението по биология” създава възможност за висококачествено обучение и изследователска дейност. Факултетът и катедрата, администрираща докторската програма, разполагат с необходимия капацитет от аудитории и кабинети, създаващи академичен комфорт за работа на докторантите. Информационната база на факултета и катедрата се подпомага от административно-стопански звена – Университетски информационен център, Университетска библиотека с 6 филиални библиотеки, включително педагогическа и аудио-визуален център с възможност за произвеждане на аудиовизуални продукти.

За целите на емпиричните педагогически изследвания, планирани в дисертационните разработки, докторантите по „Методика на обучението по биология” могат да използват материално-техническата база на 7 базови училища в гр. Пловдив, с които ПУ „П. Хилендарски” има сключени договори, както и професионалната помощ на инспекторите от

РИО, с който ПУ, БФ, катедрата и сектора „Методика на обучението по биология” поддържат партньорски отношения.

Преподавателите и докторантите по докторската програма „Методика на обучението по биология“ използват богат библиотечен фонд. Докторантите имат безплатен достъп до Science Direct, Scopus, EBSCO. Подсигурен е 3-годишен абонамент от МОН за първите две и от ПУ за последната. Налични са 18 лицензирани софтуерни продукта, достъпни за докторантите. Предстои плащане на абонамент за мултидисциплинарна база данни с електронни книги е Brary.

Докторантите имат осигурен достъп до компютърна техника и дигитални ресурси. Осигурена е 24-часова непрекъсната безжична връзка с Интернет в учебния корпус, свързан с университетската компютърна мрежа; на един обучаващ се студент и докторант са осигурени 0,33 компютъра. В кабинета по „Методика на обучението по биология” има обособено работно място за докторант, с необходимите информационно-компютърни и технически средства за обучение.

Материално-техническото и информационно осигуряване на обучението по докторската програма е в **пълно съответствие** с изискванията на критерий 3.1.

Оценка за съответствието по критерий 3.2: “Висшето училище или научната институция стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите”:

БФ на ПУ осигурява възможности за подпомагане участието на докторантите в НИР чрез: критериалната система за оценка на проектите към Поделение „НПД” в ПУ, която поощрява участието на докторанти; решение на Факултетния съвет за предоставяне на годишна сума от 500 лв. от целевата субсидия за всеки редовен докторант; доплащане на таксите за правоучастие в научни форуми и др.;

Докторантите имат възможност да работят по научно-изследователски и приложни проекти. За акредитирания период и двамата докторанти, обучаващи се в докторската програма са участвали в проекти с приложна насоченост.

Осигурени са възможности за публикуване на научните им изследвания. Положените усилия се отразяват на публикационната активност на докторантите. Те имат общо 13 публикации, от които 1 бр. в реферирани научно-методически списания с IF; 4 бр. научни публикации в реферирани научно-методически списания без IF; 4 бр. доклада, публикувани в пълен текст от национални конференции; 4 бр. доклада, публикувани в пълен текст от конференции с международно участие. Средно на докторант се падат по 6,5 публикации. Единият от докторантите, за периода на своето обучение в докторската програма има 14 цитирания.

През отчетния период не е реализиран академичен обмен по докторската програма в страната и чужбина.

Налице е **съществено съответствие** с изискванията на критерии 3.2.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 3:

Осигурени са възможности за участие на докторантите в научни и творчески форуми у нас и в чужбина. Налице са ефективни стимули за научно развитие на докторантите.

Липсват данни за осъществяване на мобилност на докторантите.

По Сфера 4: „Конкурентоспособност на докторската програма”:

Оценка за съответствието по критерий 4.1: „Новаторски практики в подготовката на докторантите“:

Обучението на докторантите е организирано и протича в съвременни форми (научни семинари, консултации, групово и екипно обучение, проблемно-базирано обучение) и с прилагането на интерактивни методи на обучение: решаване на казуси, ролеви игри и др.

Учебното съдържание по дисциплините от докторската програма непрекъснато се актуализира, чрез включване на резултатите от научните изследвания на водещите преподаватели. Търсят се възможности за използване на интердисциплинарни и мултидисциплинарни методи в дисертационните разработки.

Налице е **пълно съответствие** с изискванията на критерии 4.1.

Оценка за съответствието по критерий 4.2: “Познаване на конкурентната среда и адекватно разполагане на докторската програма в тази среда“:

Академичният състав в докторската програма по „Методика на обучението по биология“ поддържат професионални контакти с колеги от други български висши училища и университети в Европа и по света.

Познава се структурата и съдържанието на аналогични програми в сродните български и чуждестранни университети.

Налице е **пълно съответствие** с изискванията на критерии 4.2.

Оценка за съответствието по критерий 4.3: „Място на докторската програма в социалната среда и ориентираност на резултатите от обучението на докторанти към обществените потребности на региона, страната и/или Европейския съюз“:

БФ на ПУ и катедра „Ботаника и Методика на обучението по биология“ поддържа контакти с потребители и други заинтересовани от обучението на докторантите институции – училища, РИО, професионални организации и висши училища; със структурите на МОН и неправителствени организации с предмет на дейност в приложната област.

Не са предоставени доказателства за сключени договори за съвместна дейност с образователни и научни институции, с общински органи, граждански структури, държавни организации и други заинтересувани страни, потенциални потребители на резултатите от обучението по докторската програма.

Независимо, че няма сключени договори, реализацията на завършилите докторанти е успешна. Двамата докторанти в звеното имат успешна професионална реализация – в катедрата по Методика на обучението по биология в СУ „Св. Климент Охридски“ и в „Секция по природни науки“ в Департамент по езиково и специализирано обучение към Медицински университет, Пловдив.

Налице е **съществено съответствие** с изискванията на критерии 4.3.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 4:

Подготовката на докторантите се реализира в условия на приложение на новостите в областта на теорията и практиката на дидактиката на биологията.

Катедра „Ботаника и Методика на обучението по биология“, която осъществява обучението по докторската програма, познава условията и тенденциите на образователния пазар в разглежданата сфера.

Налице са характерни специфики на докторската програма, които я правят конкурентна в българската академична среда и конвертируема в европейското образователно пространство.

Резултатите и продуктите от обучението по докторската програма са ориентирани към потребностите на пазара на труда, обществените потребности на региона и страната и успешно намират своето място и приложение.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване и обсъждането, проведено на **10.11.2015 г. (Протокол № 19)**, членовете на Постоянната комисия, на основание чл. 88а, ал. 5, т. 1 от ЗВО и чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА, гласуваха оценки по критериите за програмна акредитация по десетобалната система, в съответствие с чл. 79, ал. 1 на Закона за висшето образование.

След обобщаване на резултатите от гласуването, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА “Правила за провеждане на процедура за гласуване на докторски програми извън тези от регулираните професии”, Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности взе следното **РЕШЕНИЕ:**

1. Дава програмна акредитация на докторска програма „Методика на обучението по биология“ от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ..., област на висше образование 1. Педагогически науки, в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, на основание на обща оценка: 9,06 (девет цяло и шест стотни).

2. Срокът на валидност на акредитацията е ШЕСТ години в съответствие с чл. 79, ал. 4 от ЗВО.

Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности формулира следните **препоръки:**

1. Да се приведат учебните планове в съответствие с макета на учебен план на ПУ „Паисий Хилендарски“ и се обособят задължителни, избираеми и факултативни дисциплини. Срок: м. март 2016 г.

2. При сключване на договори по програми за мобилност да се включи и мобилност на докторанти. Срок: м. март 2019 г.

Председател на ПКПНСД: .....

(проф. д-р Емилия Василева)